

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย ในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

สภาพปัจจุบัน ปัญหาในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งกลุ่มผู้ใช้ข้อมูล จำนวน 16 คน ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กเล็กจำนวน 8 คน และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 8 คน โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี รวมจำนวน 17 คน ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2553 เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบันปัญหาในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการสื่อความหมายของการเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน ปัญหาในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบัน ปัญหาในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอ

หนองงูศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับคุณภาพการสอนของครูใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน ด้านการดำเนินการสอน ด้านการสรุปบทเรียน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 3.12) คุณภาพการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ของครูใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 3.31)

ผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองงูศรี อำเภอหนองงูศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองงูศรี อำเภอหนองงูศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ทำให้มองเห็นปัญหาในการจัดทำแผนฯ แคลงจากนั้นผู้ร่วมวิจัย ได้ระดมความคิด วางแผน เพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยผู้ร่วมวิจัย นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการมา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ใช้กลยุทธ์การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) แบ่งออกเป็น 2 วงรอบ (Spiral) ซึ่งแต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) จากนั้นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ระดมความคิด วางแผน เพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ และการนิเทศภายใน

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

การดำเนินการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในวงรอบที่ 1 เป็นการดำเนินการในขั้นตอนการประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ และการนิเทศภายใน ผลการดำเนินงานในการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ ทำให้กลุ่ม ผู้ร่วมวิจัย ได้มีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ ระดับปฐมวัย ได้ตามขั้นตอนและองค์ประกอบของการจัดทำแผน ให้เป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และสามารถที่จะนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ไปจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ ระดับปฐมวัยได้ สรุปได้ว่า การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย ในสังกัด

กองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวงรอบที่ 1 พบว่า ผลจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์ในการพัฒนา ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และการนิเทศภายใน พบว่า ระดับคุณภาพในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 3.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ และด้านเนื้อหา ส่วนที่เหลือ 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงด้านอันดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลำดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล ผลจากการพัฒนาในวงรอบที่ 1 ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง และสามารถนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ไปจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม พอสมควร

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2

การดำเนินงาน การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวงรอบที่ 2 พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ทั้งหมด เช่น ด้านการเตรียมการสอนและการจัดทำแผนการสอน พบว่า การกำหนดเวลาสอนสอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำ และการกำหนดเนื้อหาที่สอน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนการ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของนักเรียน และมีการสรุปในเนื้อหาที่สอนในแต่ละคาบ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนมากขึ้น และมีการนำสื่อสมัยใหม่มาใช้ ประกอบ เช่น สื่อทางอินเทอร์เน็ต ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูได้ติดตามนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนซ้ำ ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ดี แต่งกาย เรียบร้อย เป็นต้น การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดกองการศึกษาเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวงรอบที่ 2 ผลจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์ในการพัฒนา ได้แก่ การประชุมกลุ่มย่อย กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และการนิเทศภายใน ระดับคุณภาพ เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เปรียบเทียบวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กเล็กมีการพัฒนาทุกด้าน ซึ่งในวงรอบที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 3.31) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ และด้านเนื้อหา ส่วนที่เหลือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

และสำหรับวงรอบที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน(เฉลี่ย 3.72) ได้แก่ ด้าน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านกระบวนการผลและประเมินผล ซึ่งมีการพัฒนาสูงขึ้นร้อยละ 13.55 ผลการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการประสพการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก และสามารถนำแผนการจัดการประสพการณ์การเรียนรู้ ไปจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปผล การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในการจัดทำแผนการจัดการประสพการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ทั้ง 2 วงรอบ

จากการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในการจัดทำแผนการจัดการประสพการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 2 วงรอบ โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และการนิเทศภายใน ระดับคุณภาพ เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการประสพการณ์การเรียนรู้ เปรียบเทียบวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กเล็กมีการพัฒนาทุกด้าน ซึ่งในวงรอบที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 3.31) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ และด้านเนื้อหา ส่วนที่เหลือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล และสำหรับวงรอบที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน(เฉลี่ย 3.72) ได้แก่ ด้าน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านกระบวนการผลและประเมินผล ซึ่งมีการพัฒนาสูงขึ้นร้อยละ 13.55 จากการพัฒนา กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนการจัดการประสพการณ์การเรียนรู้ ระดับปฐมวัย ตามองค์ประกอบของการจัดทำแผน ตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 เรื่องแนวทางการจัดทำแผนฯ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สาระการเรียนรู้ การจัดการประสพการณ์การเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตร ได้อย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาตนเอง ในการจัดทำแผนฯ ของครูผู้ดูแลเด็กเล็กทุกคน และสามารถนำแผนฯ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้แก่ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดกองการศึกษาเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

สภาพปัจจุบัน ปัญหาในการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับคุณภาพการสอนของครูใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน ด้านการดำเนินการสอน ด้านการสรุปบทเรียน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 3.12) คุณภาพการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ของครูใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 3.31) สะท้อนให้เห็นว่า ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย ดังนั้นหน่วยงานที่กำกับดูแล ได้แก่ เทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรต้องจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก เป็นประจำทุกปี เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ได้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อครูสามารถเขียนแผนฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำแผนฯที่ได้ ไปจัดการเรียนการสอนได้ ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นที่ยอมรับ ศักยภาพของผู้ปกครองและชุมชน ต่อไป ซึ่งผลการวิจัยในประเด็นนี้สอดคล้องกับ นโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2548 : 5 – 15) อธิบายถึงนโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ไว้ว่า จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย สอดคล้องกับเสน่ห์ ทิมสุกใส (2542 : 43) ได้ให้ความหมายของแผนการเรียนรู้ หรือแผนการสอนไว้ว่า แผนการเรียนรู้หรือแผนการสอน คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ไว้ว่าแผนการสอน เป็นแผนที่ผู้สอนจัดทำขึ้นจากคู่มือครูหรือแนวการสอนของกรม

วิชาการทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนเนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผลประเมินผลโดยวิธีใดตลอดทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรศักดิ์ เพียรภูษา (2552 : 82 – 83) ได้ศึกษา การพัฒนาครูผู้สอน เด็กปฐมวัยในการจัดทำแผนการสอน โรงเรียนเทศบาล 3 วัดเหนือ สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการศึกษา สภาพก่อนการพัฒนา ครูผู้สอนยังไม่สามารถวางแผนการเรียนรู้และเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการประเมินผลในแต่ละแผน ยังไม่สามารถวัดผู้เรียนตามสภาพจริงได้ ครูผู้สอนยังผลิตสื่อและนวัตกรรมการสอนน้อยมาก จึงต้องมีการระดมความคิดในการแก้ปัญหาในเชิงพัฒนาการจัดการเรียนของครูผู้สอน การพัฒนาในวงรอบที่ 1 ใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมกลุ่มย่อย กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และการนิเทศภายใน ผลการพัฒนาทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำแผนฯ ไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 2 วงรอบ โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และการนิเทศภายใน โดยแบ่งออกเป็น 2 วงรอบ ซึ่งแต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล สรุปผลกระบวนการพัฒนาในวงรอบที่ 1 พบว่า ผลจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์ในการพัฒนา ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และการนิเทศภายใน ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง และสามารถนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยไปจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมพอสมควร ซึ่งผลการวิจัยในประเด็นนี้อภิปราย ได้ว่า จากการพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลยุทธ์ในการพัฒนา ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และการนิเทศภายใน ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่าการใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้มากขึ้นกว่าเดิมจนสามารถจัดทำแผนการสอนอยู่ในระดับปานกลางซึ่งจะต้องใช้กระบวนการนิเทศติดตามผลเพื่อให้ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมากต่อไปซึ่งผลการวิจัยในประเด็นนี้สอดคล้องกับ แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ เคมมิต และแมคแทกการท์

(ประวิต เอราวรณ. 2545 : 142 – 156 ; อ้างอิงจาก Kemmis and McTaggart. 1988 : 11 – 15) กล่าวว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าร่วมกันอย่างเป็นระบบของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เพื่อทำความเข้าใจต่อปัญหาหรือข้อสงสัยที่กำลังเผชิญอยู่และให้ได้แนวทางการปฏิบัติหรือวิธีการแก้ไขปรับปรุงที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงาน ซึ่ง 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาบุคลากร โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการของสมคิด บางโม (2544 : 93) กล่าวว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การฝึกอบรมที่ผู้เข้าอบรมจะได้ปฏิบัติจริงอาจเป็นการฝึกอบรมโดยใช้เครื่องมือใหม่ๆ การประชุมเพื่อสร้างอุปกรณ์ต่างๆ หรือประชุมเมื่อได้รับความรู้ใหม่ที่จะต้องฝึกเพื่อนำไปปฏิบัติ เป็นต้น ตลอดทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัติ ภูจรีต (2552 : 94 – 95) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่าการวิจัยปฏิบัติการ และนำนวัตกรรมการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรปฐมวัย โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตามเพื่อปรับปรุงหลักสูตร ผลทำให้สามารถพัฒนาบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย ในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ หลังจากได้มีการดำเนินงาน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กเล็กผ่านการนิเทศภายในทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก (เฉลี่ย 3.72) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระดับปฐมวัย สามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ตามองค์ประกอบของการจัดทำแผนตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ในเรื่องแนวทางการจัดทำแผนฯ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตร เป็นต้น ได้อย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาตนเอง ในการจัดทำแผนฯ ของครูผู้ดูแลเด็กเล็กทุกคน และสามารถนำแผนฯ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยในประเด็นนี้อภิปรายได้ว่า จากผลการวิจัยในวงรอบที่ 2 โดยใช้การนิเทศภายใน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระดับปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าการใช้การนิเทศภายใน เป็นส่วนกระตุ้นให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก แสดงความรู้ความสามารถได้อย่างเหมาะสมแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาตนเอง ในการจัดทำแผนฯ ของครูผู้ดูแลเด็กเล็กทุกคน และ

สามารถนำแผนฯ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยในประเด็นนี้สอดคล้องกับ แนวคิดการพัฒนาบุคลากร โดยใช้การนิเทศภายในของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 51) อธิบายว่า การนิเทศภายในเป็นการส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักคือ การสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้านสอดคล้องกับ จันทรานี สงวนนาม (2544 : 154) ได้กล่าวถึง กิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษามีหลายอย่างโดยคำนึงถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เช่น การประชุม อบรม ปฐมนิเทศ การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การให้คำปรึกษาหารือเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น ตลอดทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรัตน์ บุญรักษา (2551 : 81) ได้ศึกษา การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่ อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ ผลการดำเนินการพบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ด้วยความมั่นใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา

1.1 การนำหลักของการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research : PAOR) ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล ไปใช้จะต้องให้ความสำคัญตั้งแต่กระบวนการศึกษาสภาพปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มากที่สุด

1.2 จากการศึกษา พบว่า

1.2.1 คุณภาพการสอนของครูผู้ดูแลเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกงศรี อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ควรพัฒนาคุณภาพการสอน เช่น ด้านการดำเนินการสอน ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ควรใช้เทคนิคการตั้งคำถามหลายรูปแบบเพื่อให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ด้านการสรุปทบทวน ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ควรมีการวัดและประเมินผล ก่อนและหลังเรียนทุกครั้ง

1.2.2 คุณภาพในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดกองการศึกษาเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จึงควรรหาทางปรับปรุง เช่น ด้านกระบวนการเรียนรู้ ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ควรแทรกคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เด็กด้วย ด้านสื่อการเรียนรู้ ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ควรจัดหาสื่อการเรียนรู้ ที่น่าสนใจ และด้านการวัดผลและประเมินผล ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ควรประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรดำเนินการพัฒนาความรู้ ความสามารถของครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในด้านต่าง ๆ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ด้วยการสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ให้เกิดขึ้น เช่น การส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ควรพัฒนาผู้ร่วมวิจัย ให้เป็นผู้แนะนำในการจัดทำ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และให้เป็นผู้นิเทศ กำกับ ดูแล และให้คำปรึกษาแก่ครูคนอื่น ๆ